

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescã-politicã.

Insertiuni

Un sir garmond:
o datã 14 fil., a dóua órã
12 fil., a treia órã 10 fil.

Tot ce privesce fóea,
sã se adreseze la »Re-
dactiunea și Admini-
stratiunea Unirii«

in
Blas.

Anul XI.

Blas 20 April 1901.

Numérul 16.

Ajutorul de stat.

Zilele acestea a sosit și la Ordinariatul mitropolitan ajutorul, dat din partea statului preoțimei noastre, pe anul 1900.

Suma asignată de dl Ministru de culte e de 94.195 cor. în cari e cuprins și așa numitul subsidiu împărătesc de 36 mii cor. așa cât proprie, din partea sa dl ministru, n'a dat de cât abia peste 50 mii cor.

Ca și în trecut, și de data acésta n'a fost ajutorăți toți preoții, propuși din partea Ordinariatului și nu după proporțiunea stabilită de lege, nici după calificatiia lor.

Cerculariul mitropolitan ne spune, că au fost recomandați 625. preoți, au fost împărțaiți 483, va se zică au fost șterși 142 preoți.

Am anunțat în unul din numerii trecuți, că de pildă în diecesa de Lugos, s'a asignat suma propusă de Ordinariat; va se zică, s'a ținut o proporție între venitele și calificatiia singuraticilor preoți și pe lângă aceea, s'a dat voe Ordinariatului, să subtragă de la cei dotați, taxele, ce dătoresc fondurilor archidiececane.

Am adus de pildă diecesa de Lugos, pentru că e mai recent cazul, și pentru că avem informații sigure, că așa s'a întâmplat. Credem, că și în celealalte diecese așa stă lucru. Nu ne trece nici prin minte, să ne asemănăm cu diecesele greco-orientale române, unde se scie, că suma întrégă a fost pusă la dispoziția Ordinariatelor.

Cunoscem în de ajuns deosebitele simpatii, pe cari marele apărător pus în fruntea cultelor, le are față de biserica catolică și recentele demonstrații cu crucea la Universitatea din Budapesta, o dovedesc și mai mult. Rămânem nedumeriți înse în fața acestei volnicii, ce se face numai asupra Archidiececsei noastre, împărțindu-se din ajutoriul de stat contra propunerii Ordinariatului și contra orî cărei ecuități.

Cine póte cunósce mai bine de cât un Archiereu, orî un Consistor, pe preoții crescuți de el, și aflători sub ocârmuirea sa? Cine póte sci mai bine meritele și vredniciile fie căruia, lipsele și miseria, cu care îndoit au să lupte acum, de cât în trecut? Consistórele și Ordinariatele bisericesci își au organele sale și canónele sale, și cei cari lucră

conform acestora, își fac datorința, își cunosc chemarea, și se fac vrednici de ajutoriul și răsplata mai marilor. Și legile acestea sint adevărata măsură, și unica, după care se cunósce vrednicia preoțimei.

De ce măsură s'a folosit dl Ministru, când a dat unor preoți 1200 cor. ér altora 60 cor.? unde e aici proporțiia și ecuitatea? Și ce speră Dsa să ajungă în chipul acesta?

Cu ce s'au făcut vinovați cei aprópe 200 preoți, pe cari Dsa i-a șters din lista trimisă de aici?

După cunoscințele noastre, nu scim, ca ei să fi făcut ceva contra statului și contra legilor aceleia, căci n'am auđit, că vre-un preot să fi fost tras în cercetare, — și nici aceea nu scim, că cutare va să fi fost judecat de superioritatea sa bisericescã, ci din contrã am aflat și noi, că au fost împărțaiți din ajutor, chiar preoți osindiți de superioritatea singurã competentã.

E tristã constatarea ce trebuie să facem, și e dureros, că tot mai mult ne întãrim în convicțiia, că prin ast fel de dispoziții injuste, nu se țintesce la ajutorarea celor vrednici și miseri, nu se răsplãtesc meritele, făcute în îngrijirea sufletelor, ci din contrã alte servicii nedemne de caracterul unui preot.

Atunci, când după punerea în vigore a legilor bisericesci, s'a hotãrit ajutorarea preoțimei scurtate în venitele sale, era vorbã de *ajutorare*, ér nu de corupție și demoralizare. Și mult ne temem, că împărțirea asta arbitrarã a ajutorelor din partea statului, chiar la acésta țintesce. Și mai credem, că datorința celor de la guvern, e ca să atragă pe cetățeni, pentru o conlucrare comunã la înflorirea patriei, să deștepte și ținã viuã în inima lor dragostea față de legi și dispozițiile menite la fericirea lor, ér nu să-i instrãineze și umple de récealã.

Ómenii guvernului se supără, când naționalitățile îi considerã de străini, de la cari nu-i bine să primesci nimica, căci nimica nu-ți daú cu inimã și cu gând bun.

Dar ei uitã în același timp, că ei sint vina, că dispozițiile lor sint direct îndreptate contra intereselor naturale ale naționalităților și menite să sdrobescã și ínece în ei orî ce sentiment de independință individualã.

Cetitorii nostri, în absoluta maioritãte preoți, vor avé ocazia să se

convingã de dreptatea, cu care dl Ministru i-a fericit și de data asta. Ei, cari se cunosc unii pe alții, vor sci mai bine ca noi, ce vrednicii a făcut cutare confrate, pe care dl Ministrul l'a alduit, cu mãnã largã și din prisosință, și sintem siguri, că rezultatul, la care vor ajunge, nu va fi satisfãcãtor guvernului.

Airea Ordinariatului îi stã în drept, să reținã de la preoți sumele, cu cari dătoresc fondurilor archidiececane. La noi, nu! deși, Dómnne, ce bine ar prinde, dacã s'ar incassa pentru fondul preoților deficienți suma de peste 10 mii coróne și cât nu s'ar putea ajutóra deficienții și preotesele véduve!

Ei, dar dl Ministru nu vrea să scie de acésta, Ordinariatului archidiececan îi e interzis, să facã vre-o subtragere.

Pentru ce? rãspunsul se impune: Ordinariatul nostru nu se bucurã de încrederea dlui Ministru, și Dsa se teme, că, în butul oprelisții sale, banii subtrași au cu totul altã menire.

Nu ne încercãm noi a dovedi, cât de nedréptã este suspitiunea acésta și cât de mult se vatãmã prin ea capul unei Provinciï mitropolitane. Constatãm faptul, pentru ca el să nu fie dat uitãrii.

Așa stã deci Archidiececãa nóstrã față cu împărțirea mai nouã a ajutoriului de stat, prin care s'a desconsiderat de o parte drepturile Ordinariatului și de altã parte se demoralisézã preoțimea.

Ce va fi apoi la împărțirea congruei? — orî cine și-o póte inchipui. Noi ne împlinim datorința, făcând băgãtori de samã pe preoți, asupra primedii ce se grãmãdesce de asupra capului lor și care e menitã să sguđuie din temelii biserica nóstrã și clerul ei, fala alor dóuë veacuri!

Patriarchul ecumenic de la Constantinopol. — Zilele trecute se vestia de la Constantinopol, că sinodul ecumenic a dat patriarchului vot de blam. În consecință, sultanul a provocat pe patriarch să demisioneze. Acesta nevoind, trimisul Sultanului, a cetit o iradea, prin care se apróbã hotãrirea adusã de majoritatea sinodului, pentru destituirea patriarchului. Ca locóitiitor a fost numit Natanail, mitropolitul de Brussa.

Care va se zică, Sultanul regulézã afacerile bisericeii orientale și esecntã hotãririile sfintului Sinod.

Nouă ordinațiuni pentru matriculanții civili. — Ministrul de culte, în înțelegere cu cel de justiție și de interne, a dat o nouă ordinațiune, menită în prima linie să mărească numărul magiarilor și să provoace confuziuni între naționalități. E vorba de astă dată de ortografia, cu care sînt de a se scrie numele de familie a nemagiarilor și a se trece numele comunelor.

Ministrul dispune următoarele:

„Când ore care nume de familie magiar cunoscut, se află introdus în matricula confesională nu schimosit, ce-l drept, dar totuși după ortografia respectivei limbi de naționalitate (de es. Suciă în loc de Szücs, Chișiu în loc de Kis), conducătorul de matriculă e dator a introduce numele de familie respectiv numai în limba magiară. Mai de parte, în casuri de acelea, când vre-un nume de familie de origine magiar ar obveni în matricula confesională schimosit și schimosirea s'ar pute dovedi clar, fie prin numitul individ, fie prin folosința familiei, sau prin cunoscința publică, respectivul nume de familie magiar, trebuie introdus în matriculă cu ortografia magiară, ér spre încunjurarea erorilor, la schimosirile mai bătătoare la ochi, lângă numele magiar să se însemne în parantesă și numele schimosit.

„Ce privesce în fine, numele localităților, cari adese ori se introduc necorect în matricula civilă, trebuie să se scrie numele comunelor, conform numirilor stabilite în lexiconul oficial al localităților.“

E evident dar ceea ce am spus mai sus. Uită inse dl ministru, că din această ordinațiune pot să urmeze o mulțime de încercări în chestii de ereditate. Dar lor puțin le pasă de așa ceva, e vorba, ca na-

ția să crească și mai mult, și să se dovedească înaintea lumii, că în această fericită țară nu sînt de cât tot magiar. Dar uită și aceea, că cele mai multe nume familiare, cari sună a ungurese, nu indică pe fostii magiar de odinioară, acum valachisaiți, ci din contră, sînt reminiscințele unor vremi de asuprire, când ea și azi, era un singur ideal, ca toți să fie magiar.

Sărbătorea națională. — Sub acest titlu „Nyitramegyei szenle“, de la 14 crt. publică următoarele șire foarte caracteristice, pe cari ne grăbim a le reproduce, spre a se vedé, cât de puțin se sciú entusiasma compatrioții nostri de ziua de 11 April. „Ziua de 11 April, ce ni-a acățat-o Bánffy în grumaz fără de vre-o basă istorică mai însemnată, a trecut la vecinicie, fără să fie provocat o mișcare mai însemnată. Și numai la casa comitatului, la casa orașului, judecătorie, oficiul de cărți funduare, gimnaziul superior, pretură, postă și clubul liberal futurău flamurile naționale în aerul prospet de primăvară. Numărul neînsemnat a flamurilor, compromitea numai „sărbătorea națională.“ Pe casele private nu era absolut nici o flamură, dovadă, cât de răci lasă pe cetățeni sărbătorea oficiasă. De aceea sfătuiam sincer oficiile din loc, ca pe viitor mai bine ar fi dacă nici n'ar mai arbora flamuri. căci atunci cel puțin, nu va fi bătătoare la ochi rēcila, ce însoțesce sărbătorea. Și constatăm, că direcția financiară a și făcut începutul, lăsând, ca toate celea patru ruși, pe cari se arborază flamura, să se înalte spre ceriú góle.“

Revistă bisericescă.

Roma. În 15 April a ținut Sfinția Sa Papa Leo consistoriul secret. În alocuțiunea, cu carea Sfințul Părinte a deschis consistoriul, a făcut mențiune de patimele omenesci, cari în tóte părțile s'au deslănțuit asupra catolicismului, și mai ales în Franța, unde furia a ajuns până acolo, în cât voesc desființarea congregațiilor. În mânia lor Francezii n'au ținut cont nici de dreptate, nici de merite, nici de aceea, că din școiele congregațiilor religioase au ieșit atâta bărbați însemnați. Presentul e trist și venitoriul póte să fie și mai întunecat. De aceea provócă consistoriul, ca să se róge lui Dumnezeu pentru luminarea minților.

După aceea a creat pe noi cardinali în număr de 11, cari afară de 2 austriaci, sînt toți italieni.

Se vestesce, că nunțiu la Viena, în locul actualului nunțiu Taliani, va fi internunțiu din Haga Monsignore Tarnassi, carele mai de de mult a fost auditor la nunțiatura din Viena.

Revistă politică.

Austria. Pentru împăcarea Cehilor cu Nemții a voit să concurgă și Maestatea Sa Monarchul. Prin un autograf adresat ministrului-president, Maestatea Sa dispune, ca în Praga să se înființeze muzeul pentru pictura modernă, artele plastice și arhitectură, ca prin acestea dându-se ocaziune poporului să-și nobiliteze inima, în urmă să se ajungă la de mult dorita pace internă.

Feuilleton.

Trei sonete—inedite.

I.

De ce nu-ți scrii? Iubitul meu — așteptă
De sute de-ani germanul blond, să vie
Pe Frideric Barbarosa — din robie
Să-l mântue cu mâna lui cea dréptă.

Națiunea noastră aștept'o împărăție
De când în lumea asta-i deșteptată . . .
Și visul ei de aur nu s'arată . . .
Dar ea așteptă, crede c'o să fie.

De patru luni de zile aștept într'una
Ca cineva cu bani să mă îmbie —
Dar nu s'a desleat încă furtuna. —

Și totuși cred c'odat a fi să fie
Is optimist, cum veți — în tot de una
Vr'un fir, ori două de melancolie.

II.

Așteptă deci și tu, și crede frate
În bunătatea sorții, „îți voi scrie“

Cu ceva mai la deal era să fie
Sonet . . . Acuma le-am stricat pe tóte.

Eú nu sciú cum ești tu! Să fiú ca tine
Nași fi așa cum sînt, de bună samă . . .
De ce să porți în sin un car de teamă
Și să nu cređi, să nu speređi în bine?

Dar, își ajută ceva desperarea,
Că plângi, te tânguesci și își smulgi pěrul?
Le pasă dór că turbure e marea

Celor de pe uscat? — Suú adevěrul
Vreai ast fel să-l găsesci? — E largă zarea,
Pe alți altoi mai sănătos e mărul!

III.

Dintr'o greșală s'a născut sonetul
Al doilea, pe cum tu veđi iubite,
Și dac'asa numai pe nimerite
Al treilea s'ar mai nasce acum pe'ncetul?!

Și tot așa, din locuri nici gândite,
Pot — cum nu! — bani să-mi vie! Și rețetul
Să fie scris frumos, străin pecetul —
Și îți voi scrie rînduri fericite!

Veđi am cuvînt, să cred. Și tu nebune
Ș'acum te îndoesci, că îți voi scrie?
Și n'ai credință 'n banii mei, ia'n spune?

Când din nimic ș'acest sonet învie,
Tot din nimic, nu póte să s'adume
Bănet în punga mea, — acrisóre ție?!

Aldus.

Din trecut.

— reminiscințe. —

(Fine.)

II.

Îți mai aduci aminte de sările noastre de iernă? Ce s'a ales de soba cea dedată să desghețe o mulțime de prietini, care ne-a scos pe noi doi din atâtea ierni? Mult bine a făcut; de va fi murit poți fi sigur, că deși a fost neșă, nu va ajunge în iad.

Când ierna începea să-și scuture coșocele, duceam cu brațul în casă, lemnele tăfate de noi le tocniam frumos într'un unghet lângă sobă. Sei, tu erai foarte dibaci în așitarea focului. Cu două-trei aschii și cu o fôe de hârtie îi dai viață. Nu-mi aduc aminte să fi stricat la aprinderea unui foc mai mult de cât un lemnuș. Și în momentele acelea îmi venia strănia idele, cum ai putea tu aprinde un sat, un oraș întreg . . . Și apucat de acest gând, părea că te ved cum alergi de la o casă la alta, punând la streșina fie căreia mistuitoarea flacără. Cum creștea focul, cum se ridică bobotăile, luminând văzduhul . . . Și tu dispari, fugi te ascunđi, cine știe unde. Omenii spăriați, cu vasele de apă în mână și cu ghiță în sin stau năuciiți, nesciind ce să facă . . . Plânsuri de femei, copii . . . Învelmășală . . . De o dată am strigat cât m'au luat plumănila . . . și mă deștept . . . Cum stam că mâna pe soba rece și meditam, soba s'a inclđit bine, mi-a fript degetele . . . Eú cugetam că mi-a

În cercurile politice domnesce credința, că Cehii chiar de loc nu se vor înmuia prin noua concesiune făcută de Monarchul. Concesiunii pe terenul instrucțiunii le-a făcut și prim-ministrul Körber, dar ei n'au fost îndestuliți. Nemții din contră, în autograful Maestății Sale văd o concesiune de forțe mare însemnătate, pentru că ei până acum erau dedați, să considere Viena de unicul centru al artelor în Austria.

În timpul din urmă o nouă întâmplare pare, că va turbura pacea parlamentară, pe care Maestatea Sa, cu atâta pricepere a știut, să o molcomescă, în cât privește pe Cehi. Archiducele Francisc-Ferdinand, presumpțivul moștenitor, a primit protectoratul, Schulvereinului catolic și când presiunile reuniunii s'a prezentat, ca să-i mulțumescă, archiducele a rostit o cuvântare, în care a atacat forțe aspru pe cei cari au drept lozincă desfacerea de Roma, care în sfârșit ascunde tendința politică de a se desface de Austria. Crede de lipsă, ca chiar pentru aceea reuniunea să continue a desvolta și pe viitor acțiunea religioasă din trecut.

Cuvintele acestea au făcut o deosebită senzație cu atât mai mult, cu cât se zice, că ele sînt destinate anume să fie date publicității, spre a se cunoște opiniunea Archiducelui în afacerea acésta.

Partida pangermană din Reichsrath în cea dintâi ședință, a și interpelat pe Körber în acésta afacere, pe care el a declarat-o ca un act personal al Archiducelui, pentru care nu pôte fi făcut responsabil. Se înțelege că Wolf și conșii lui au făcut mare tărahoi.

Dumineca trecută a sosit la Viena principele moștenitor al Germaniei.

Scopul acestei vizite nu e politic, ci privat, ca o mulțumită Monarchului nostru, care a luat parte la actul declarării principelui de maior. Serbări și prânzuri în onórea lui, n'au lipsit. Nu s'a relevat nicăiri ceva bătător la ochi. Joi dim. prințul Frideric-Wilhelm a părăsit Viena, ér Maestatea Sa a plecat la Pesta.

Statele-Unite. Pe cum se vede, marea republică din America de Nord, chiar de loc nu e norocóasă cu colonii. Pe insulele Filipine i-a fost succes, ce e drept, să sufóce pe cât-va timp rěscóla prin aceea, că a prins prin tradare pe conducătorul Aquinaldo. Filipinenii înse n'au lăsat lucrul într'atâta. În locul lui Aquinaldo au ales de general suprem pe San Dico, pe care l'au investit tot o dată și cu puterea de dictator. Războiul în forma acésta va mai de curge încă.

Nu cu mult mai îmbucurătoare e fața lucrurilor pe insula Cuba. Adunarea constituantă a Cubanilor a primit cu majoritate de voturi propunerea lui Juan Gomez, în virtutea căreia Cubanii rěsping a priori ori ce pretensiune a Statelor-Unite. Enunțară tot o dată Cubanii, că lor mai bucuros le ar plăcé domnia spaniolă de cât cea a Statelor-Unite, și mai bine încep de acum lupta pentru neatarnare, de cât să se supună guvernului american ipocrit, care cu numele le dá independința, dar le răpescce autonomia, pentru carea ei s'au luptat zece de ani de a riindul.

Transvaal. Între multele sciri, ce zilnic sosesc din Africa-sudică, omul nu scie ce să alégă. Câte o dată se spunea ca Botha a fost prins, și nu mult după aceea o altă telegramă vestia lumii despre învingerea lui Botha asupra Anglezilor. Nu mai zic nimica despre succesul luptelor mărunte, ce decurg pretutindenia între Buri și Anglezii. În un loc înving unii, în celalalt ies biruitori cei alaiți. Acum mai pe urmă se svonea, că Botha ar fi aplicat a intra din nou în pertractări de pace cu Kitchener. Motivul, după unii ar fi neînțelegerile dintre el și De Wett, după alții ca să câștigate timp să se întărescă, ori din lipsa de proviant. Foile engleze mai crudele, la svonurile acestea și încep să alarmeze, că condițiunile de pace să fie cu mult mai grele pentru Buri, de cum s'au fost croit până acum. Despre tóte acestea înse președintele Krüger nu scie nimic. El spune, că Buri mai au încă atâta provisiune de răsboi, în cât le pôte fi de ajuns pe un an și mai bine. Despre aceea, ca să se încheie pace cu sacrificarea independinței republicelor, Krüger nici nu vrea să audă.

China. O telegramă sosită de la Peking, vestesce, că palatul împărătesc, în care își avé locuința contele Waldersee, generalissimul armatelor străine din China, a ars cu desevîșire, neputându-se mântui, de cât puține hărții. Insuși Waldersee a scăpat numai sărind pe feréstră, un general a pierit în flacări. E suspiciunea aprópe fundată, că focul a fost de Chinezii, cari nu se pot de loc împăca, cu tutoratul puterilor europene.

cădut în cap o bárnă aprinsă din focul cel închipuit, aștit de tine . . . Și-apoi am ris améndoii pe socotéla mea. . . .

Ne aședam pe dunga patului — scaunele erau superflue — și discutam de câte nimicuri, de tóte . . . Noi ne uniam cu totul în păreri. „Eni“ unuia se topia órecum în „eni“ celui alalt. De alt fel priefinie adevărată, nici nu pôte exista între ómenii cu principii diverse. Eram contrarii jocului. Contrarii în ceea ce ne privește pe noi însine și modul nostru de judecată. — Și totuși — pôte din glumă ori curiositate — ne-am înacris și noi la jocuri. Era mai mare rușinea — după cum ne asigurau nisce conșcolari — ca ómenii mari, azi-măne cu maturitatea în mână, să nu scim juca. Pe multe să baséză un student — mai pe laudele unor profesori, mai pe indicele din perióde, pe testimoniile de la finea anului, pe premierii — dar când e vorbă de atestatul de maturitate — care în cele mai multe casuri, numai de maturitate nu-i — când e vorbă de acest atestat colosal, își ajung culmea încrederei în el, în ceea ce pot, în ceea ce sînt. Și-apoi logica lor e asta: când ajunge omul „matur“, în ceea ce privește studiile, trebne să fie matur și în ceea ce privește cavalerismul de azi — cu tóte ce să țin de el. Căci dóră lumea — o mare parte din ea — după acest din urmă judecă pe baletii tineri. Îmi aduc aminte, cum îmi profesia unul — voind să mă capaciteze — ce rușine voiú páți, când la vară d. e. se va face o petrecere în satul nostru — ori în cele vecine, și pe mine — ca om cu maturitate — mă vor alege de aranjier suprem — mai ales „titlul“ acesta a scálciat mințile multora. — Ce voiú face eu atunci, cu ce mă voiú senza?

. . . Și avea drept, după modul lui de judecare și a unei mari părți a societății de azi — și eu asemenea aveam drept, după modul meu de judecare — ca să nu-i ascult povețele, și să nu-mi bat capul cu asemenea lucruri . . . Noi am făcut puțin sporiú, sau mai bine zicénd, n'am făcut nici un sporiú — căci după cât îmi amintesc numai o dată am fost la „jocuri“ și și atunci ca privitori. Și — mi-se pare și de astă dată am făcut rea impresiune printre „domnișorii“. Halal de priefinie. . . .

La urma urmelor, óre ce să fie jocul — așa cum îl practiséză societatea de acum? Unde e simplitatea, sinceritatea și originalitatea din el? Jocul, în societatea cultă, nu mai e păstrarea unei datini comune întregului gen omenesc. Balurile, în ziua de azi se fac mai mult pentru arétarea bogăției respectivilor și respectivelor — mai ales acestor din urmă; bogății, cari — în cele mai multe casuri, — sînt sau împrumutate sau furate. Se fac pentru arétarea frumșetii umerilor, pieptului și brațelor pudruite, pentru înșghebaria de aventuri amoróse; se fac în urmă pentru manifestarea bogăției de „spirit“, de grațiositate, de cultură. În manifestarea acestora — dacă ar fi în adevér naturale, cum e la popor bună óră — negreșit ai afla plăcere. Simpla mulțumire a simțurilor diferite, de bunăsamă, nu constitue ceea ce îți place, ci cauzele, cari contribuie la escitarea acestor simțuri, și ceea ce te farmecă. Cumcă plăcerea aceea — pe cum și amintirea ei — trece cu zorii zilei, poți vedé, dacă întreb peste o zi sau două, pe un atare individ și-ți va spune, că a fost o prostie. Asemenea rěspuns îți va da totuși numai acela, care a pėtruns și cauzele plă-

cerii. Cel care a simțit cauzele plăcerii, înse nu le-a știut descóse, a rămas înșelat, ținénd cauzele acestea de adevérate — și așa va fi mulțumit. Dar primul — care a înțeles și s'a convins, că grațiositatea, ce s'a arétat în cutare petrecere, a fost bine examinată înaintea oglinzii cu 3-4 zile înainte; că efectul tuturor privirilor, modularea vocii, sfaturile și câte altele — asemenea au fost puse la probă mai înainte; că vorbele — la părere de spirit — pe cari le rostescce un respectiv sau o respectivă — au fost învățate de rost, de prin romane și alte prostii, ca să facă furóre cu ele . . . acela, crede-mé priefine — nu va mai merge la petreceri de acestea, de cât dóră ca privitor, ca să se întărescă în principiul ce a început a și-l forma. Căci dacă plăcerea simțurilor trece, scrutarea cauzelor ce escitéză acestea simțuri îți arată spoiéla . . . spunem ce rămâne din „petrecerile moderne“? . . . Tóte animale fug de cătuși și de lanțuri — singur omul — fiind că e „rațional“ — sub forma culturii, își légă prin regule de modă gura, mâinile, privirile, activitatea sa intelectuală. El pe el se despóte de libertate . . . și devine o simplă mașinărie. . . .

Privesce la o petrecere populară, țărănescă! Căta originalitate, francheță, căta naturalitate! El, dar în o petrecere domnescă trebne să observi coduri întregi de legi, de ni, devii ridicul. Dar legile acele trebne sfărmate, căci sînt fără nici o basă, sînt stupide, nu-s demne de natura omenescă. Dar pôte cu secolii în urmă să se întimple așa ceva! Azi sîntem prea culti. . . .

Correspondințe.

Sinódele protopopescl.

— Distr. Vermeș, dioc. Lugoj. —

Interesele noastre religioase-morale și culturale, pretind din ce în ce mai imperios, ca preoțimea tractuală — dacă nu mai adese ori, cel puțin o dată în an, să se întrunească în sinod, unde i-se ofere cea mai bună ocaziune de a-și valida ideile și dorințele, de cari este însuflețită și condusă întru îndeplinirea grelei sale misiuni.

Constatat este, cumcă situațiunea preoțimii în timpul prezente este cât se poate de dificilă și plină de tentațiuni periculoase având să treacă printre Scyla și Carybde cu poporul său.

Din aceste considerate, întrunirile consoților de luptă, spre a-și lămurii ținta și a-și oțeli puterile, spre a alege și pregăti armele de apărare și mijlocele de înaintare, devin foculare de viață și farul luminător spre urmarea unei direcțiuni salutare, ținând pept cu ori ce tendențe agresive, vină ele din ori care parte.

Dar să revenim la obiect. Conform concludusului luat în anul precedent, acesta adunare a fost convocată pe ziua de 31 Martie la 9 ore a. m. în comuna Vermeș. Trebuie să permit, că comuna Vermeș este situată la marginea extremă a tractului protopopesesc de acest nume, cu drumuri de comunicațiune în starea cea mai deplorabilă, mai ales pentru preoții din depărtări mai mari.

Acăsta preoțime are să călătorească timp de 5—6 ore pe aceste drumuri, spre a-și împlini o sacră datorință.

Departate de mine, de a preveni opiniuni mai competente, și cu atât mai puțin de a atinge

și numai pe departe simțul nobil al aceluși, ce azi stă cu demnitate în fruntea acestui tract, înse dacă vom mai reflecta și la greutatețile, de multe ori învingibile, cu cari este împreunată visitațiunea acestui tract, cred a nu greși, dacă din aceste motive exprim dorința pentru o nouă arondare a acestui tract protopopesesc.

Dar cu toate pedecile ivite din cauza acăsta și pe un timp nefavorabil, preoțimea — cu o singură excepțiune — s'a prezentat la timpul și locul determinat.

Conform programului stabilit, după cântarea mănecariului, s'a îndeplinit sta mărturisire, urmând imediat celebrarea s. liturgii cu pontificarea M. On. D. protopop tractual.

Poporul conveni în număr destul de considerabil, umplând frumoasa și spațioasa biserică.

Cântările liturgice le-a condus docentele local cu pruncii școlari din cor, în mod îndestulitor, dând frumoasă dovadă, despre dexteritatea și zelul său întru instruirea lor.

La finea s. liturgii se ținu predica îndatinată, de preotul designat spre acăsta.

Constituindu-ne în sinod, președintele rostese cuvântul de deschidere, plin de căldurose sentimente și idei salutare, trăgând — între altele, atențiunea sinodului asupra gravelor probleme ce are de rezolvit în mijlocul poporului și îndemnându-l la unire și concordie frățească. După cetirea și autenticarea protocolului, luat în adunarea din anul trecut, la ordinea zilei se puse cetirea rațiunilor fondului protopopesesc, cari se aprobă în genere. După acestea notarul tractual, Mult On. Georgiu Morar, Iagar, presintă un elaborat de statute ale fondului districtual. Din aceste statute relevez, că un scop frumos al acelora este — între altele — și ajutorarea preoților miseri din tract și a familiilor orfane de preoți.

După desbateri meritore, se primă și aceste cu modificările recerute.

Urmăză apoi pe rind alte obiecte și propunerii de caracter religioas-moral, cum sînt: stîrpirea viciului concubinatelor din popor și frecuentarea bisericii.

Pentru ca și alții, cari ar dori să facă asemenea, să se potă orienta, notez, cumcă contra concubinariilor s'a statorit, ca pentru constringerea lor de a părăsi acest păcat, să li-se detragă unele servicii și ceremonii bisericesci, atât până ce sînt în viață, cât și la moartea lor, înse numai după esoperarea consensului forurilor superioare bisericesci.

Tot ast fel să se procedă și față de cei indiferenți întru frecuentarea bisericii, cu observarea, ca spre acest scop să se recerce organele civile competente, spre a ordina închiderea birturilor pe timpul serviciului divin.

Cu aceste terminându-se în bună înțelegere și ordine agendele oficiose, ne-am despărțit cu dorul de a lupta tot mai mult pentru binele comun sfintei noastre bisericii.

Raportor.

— Distr. Sibiu. —

Sinodul protopopesesc al distr. Sibiu s'a ținut la 4. crt. în sala școlii greco-catolice din Sibiu.

La acăsta adunare de primăvară, au luat parte aproape toți preoții, aducând cu sine fie care și pe învățătorul său, căci sinodul a fost mixt, luând parte și un număr însemnat de mireni din Sibiu și tract.

Din cele desbătute relevăm următoarele:

La 9. ore membrii sinodului erau întruniți în spațioasa sală a școlii, și după invocarea Spiritului sfint și rugăciunile îndatinatate, bine meritatul și de toți stimatul protopop Ioan V. Rusu, își cetesce cuvântul de deschidere.

E remarcabilă cuvîntarea dlui protopop și mai mult samănă cu un raport studiat și amănunțit despre toate chestiunile bisericesci și școlare din tractul protop. gr. cat. al Sibiului pe anul 1900.

La început se spune însemnătatea sinódelor, „cari sînt o parte esențială din autonomia și independența sf. noastre Biserici, pentru a cărei realizare cu toții din toate părțile și cu toate mijlocele legale, datori sîntem a nisui“.

Îndemnă apoi pe preoți, ca în conțelegere și iubire frățească, să se nisuiască a purta cu resignațiune necazurile, cari le îngreunază starea, să se mîngăie reciproc, și ca adeverați apostoli ai poporului să lucre împreună la înaintarea culturală și morală a poporului român, apoi continuă: „ași dori din totă inima să vă pot comunica vești îmbucurătoare cu privire la îmbunătățirea stării materiale a clerului nostru, stare atât de dorită de părinții, moșii și strămoșii noștri, cari încă mult s'au luptat între împrejurări cu mult mai grele de cât noi; ei au rămas înse cu speranțele și iluziunile, pe cari ni-le-au lăsat și nouă moștenire; moștenire mașteră, care poate se va realiza barēm în seculul al XX-lea, probabil înse contra tuturor dorințelor și aspirațiunilor noastre legitime și de interes național românesc. Dar să mă fertați fraților, eu pentru Biserica și națiunea mea nu sperez așa mare bine de la mult dorita congruă, căci mă țin

Îți mai aduci aminte cum ne năcăjiam de „unele“ novele, ce se publică prin „unele“ foi? Eram aproape disgustați să le mai cetim; aproape fie care avea același cuprins. D. e.: I. Un tinăr iubesc o fată; ea nu, el se sinucide. II. Unul tinăr îl dragă o fată; fata încă îl are la inimă; părinții nu se învoiesc la cununia lor; morțe din amândouă părțile. III. O fetiță melancolică iubesc de la prima vedere — un tinăr sancuninic și flustratic, pe care nici capul nu-l dore de ea; — fetița se sinucide. Asa noi — după ce am făcut o esperință destul de lungă în privința acăsta — când dam cu ochii de vre-o novelă, în care pe la șirul 3—4 găsim frazele: „O iubia cu tot focul tinereții lui“, sau — „îl iubia cu totă patima unei copile de 16 ani,“ — sau în fine — „s'au iubit de la prima vedere“ — ne opriam cu cetitul și n'aveam de cât să alegem unul din ecle spuse mai sus. E raritate ca să se deslege ceva în bine, și-apoi publicul — unei mari părți din el — scriile acestea sensaționale, îi plac. Și o fată după ce a cetit așa lucru, să pune la esaminare: Ce are ea comun, întru cât samănă, cu cât o întrece pe cea descrisă, din cauza căreia s'a sinucis un tinăr. Și află mult, află foarte mult. Pentru ce dar nu s'ar sinucide și pentru ele un ore care tinăr când-va? . . . Și găsutele acestea ar voi într'adevăr să se întimple o nenorocire ca acăsta pentru ele, numai și numai să samene a „roman“ . . . ceva tainic. . . . A face „amori“, e poate ocupația cea mai predilectă a studentului. Conversația despre „intriği“ — cu totă căta lor — ocupă cea mai mare parte din timpul lor liber. Lucrul acesta să începe prin clasele IV—V, și-apoi crește cu pătratul apro-

pierii de matură, — sau poate mai bine zicînd cu pătratul depărtării lor de maturitate.

Nu mă îndoiesc — deși n'am esperiat — că și la celalalt sex tot așa stă lucrul. Numai cât acolo nefind matură, trebuie să începă mai din bună vreme. Tinerii acestia vor fi „viitorii“ paterfamilias, fetițele acestea, vor fi „viitoare“ matrone. Trebuie că mai de mult a început prostia asta, căci în timpul nostru avema, aievea mame de tagma acelora ce vor eși din multe din fetele de acuma. O ast fel de mamă își învață copiii — mai ales copilele — să vorbescă de amor, amorisat etc., înainte de a le fi învățat „Tatăl nostru“. Acestea mame își lasă apoi copiii în grija slugilor — de la cari numai „bun“ nu învață, ér ele își țin în brațe în loc de copii — cățelii ori pisici. Vai, că n'au limbă animalele acestea, că ele ar bate doba în lume, ar striga în gura mare, rîdînd de prostia acestor mame „culte“. Asemenea ființe, sînt mai rele de cât animalele sălbaticie, căci acelea își apără puil lor de primejdiu cu pericolul vieții — acestea, își îndopă copiii cu cel mai periculos venin din căte există — venin, ce-l omoră pe bleții copii înainte de vreme. Nu găteliile și romanele sensaționale, ci crescerea morală a copiilor, crescerea generațiilor viitoare! Vor înțelege ore!??

Alfus.

de maxima: do ut des? Îndată ce cine-va îți face serviciul nu mai ești independent, ăi a face contra serviciul păgubitore bisericiei și națiunii tale e contra caracterului adevăratului preot român.

Să ne ajutăm noi de noi! . . .

Raportul espune apoi starea bisericilor și școlilor din tract și îndemnă pe preoți și învățători la conlucrarea armonică pentru înaintarea și prosperarea lor, la jertfă și muncă continuă, căci numai așa ni-le vom pute păstra nepătate, în mijlocul vremilor nefaste, cari trec preste bietul popor român.

Raportul se încheie cu unele date statistice interesante, despre mișcarea populațiunii din acest tract, pe cum și înaintarea culturală peste tot.

În anul 1900 au fost 613 casuri de naștere și 519 casuri de morțe. Casuri de căsătorii au fost 117, dintre cari 7 numai înaintea oficiului civil politic. Din întreg protopopiatul la școli străine au umblat 66 elevi, ăi la meserii 41.

Raportul a fost ascultat cu multă atențiune de cei prezenți.

S'a purces apoi la desbaterea obiectelor cuprinse în program. Chestiunile bisericesti și școlare s'au tractat cu cea mai mare seriozitate.

În chestiunea congruei s'a făcut propunerea, ca Escelența Sa Dl. Arhiepiscop și Mitropolit, să fie rugat, a urgita la locurile competente, chiar și în personă — rezolvirea mult trăgănatel congrue și eventual să se esmită o deputațiune din cler.

O propunere mai de moment, a cărei rezolvire înse cade în competența senatului școlar protopopesc, a fost și cea făcută de preotul D. Deac, ca în fie care parochie să se înființeze bibliotecă bisericesti școlare cu așa numitele „cercuri de cetire“. Acestea „cercuri de cetire“ ar avea meritul, că în popor s'ar nasce dorul de cetire și cultivare în timp relativ scurt.

La sfârșitul sinodului s'au ales apoi confesarii și toți preoții s'au mărturisit.

frate mic.

Turda, 17 April 1901.

— Sinodul de primăvară. — Alesandru Ramonțan. —

Deși cam târziu, totuși îmi leu voe a Vă raporta în scurt, despre ținerea sinodului de primăvară a tractului Turda. Scopul ținerii sinodelor nu este numai îndeplinirea prescriptelor legilor bisericesti, pe cum cu durere am esperiat în unele tracte, ci și cultivarea preoțimei în științele sacre și prin conlucrarea comună, stîrpirea deosebitelor viții, pe cum și promovarea religioasă-morală a credincioșilor încredințați păstorirei lor.

Cu bucurie constat, că de când se află în fruntea acestui tract Prea Onoratul Domn Artemi Codarcea, tot de una sinodele sînt la culmea chemării. Arată un zel neobosit spre stîrpirea a tot ce e rău și necentenit lucră, pentru promovarea instrucțiunii, silindu-se a pune în tract tot învățători harnici, îngrijindu-se și pentru scoterea regulată a salarelor.

Să revenim la sinodul care s'a ținut tot în Turda-vechie la 4 April st. n. După celebrarea serviciului divin s'a deschis în s. biserică sinodul de cătră Preaon. Dn. Protopop prin o vorbire însuflețitoare, punend la inima fie căru preot, ca în

timpurile acestea grele pentru s. biserică, să se lupte din tôte puterile pentru promovarea religiosității. S'a cetit scripta Escelenței Sale de datul 6/XI 1900 Nrul 5560, prin care mulțumesc sinodului și împărtășesc binecuvîntarea Arhierescă, pentru omagiul adus astă romnă, din incidentul jubileului, finindu-se cu urale de *se trăiescă*, la adresa Preabunului Archiereu. On. Domn Nicola Ratiu a propus, ca tractul Turda să-și înființeze un fond deosebit pentru ajutorarea preoților, solvind fie care o taxă fundamentală și pe lângă cea taxă anuală. Acastă propunere, care e foarte salutară, s'a primit în principiu, alegendu-se o comisiune de 3, ca să elaboreze un statut, și după aprobarea Preaven. Consistor. să intre în putere de lege. S'a decis, ca pe sinodul venitor fie care preot să-și conscrie venitele stolare și să le subșternă oficiului protopopesc, ca ast fel să se potă face o uniformitate în ele. On. Dn. Nicola Ratiu, a ținut și o disertație despre chîemarea preotului și datorințele împreunate cu oficiul său. Dsa a disertat foarte bine, aplaudat fiind din partea tuturor. Prezenți au fost toți preoții și învățătorii, cari mărturisindu-se, s'a închis sinodul, mergend fie care mângaiat în inima sa și cu mai multe cunoștințe atât în privința spirituală cât și morală.

În Sâmbăta Pascilor, am petrecut la odihna vecnică, pe mult regretatul preot Alesandru Ramonțan din Turda-vechie, fiind un preot cu frica lui Dumnezeu, care și-a împlinit cu conscientiositate oficiul său de preot, deși a avut a se lupta cu multe necazuri, rămânend veduv de tiner și cu prunci. A fost lubit din partea fraților săi colegi și din partea tuturor celor ce l'au cunoscut. A avut o îngropăciune frumoasă, participand un public mare fără deosebire de naționalitate. Ceremonialul bisericesc s'a îndeplinit în s. biserică, pontificand Preaon. Dn. Protopop cu 10 preoți și un lector. Au conționat On. Dni. Samoila Poruțiu și Nicola Ratiu. Repausatul a fost de 69 ani, a servit la altariul Domnului 42 ani, ăi ca notar tractual aprupe la 30 ani.

În veci amintirea lui!

Empo.

NOUTĂȚI.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Curatorul bisericesc gr. cat. din Petromani, aduce sincerile sale mulțumite Spect. Domn Dr. Enea Nicola, medic în Ciacova, care ca un devotat bun român, a dăruit s. biserică o s. Evanghelie frumoasă legată; mai de parte Stimatului Domn Octavian Manciu, care întru aducerea a minte a anului jubilar 1900 a dăruit tot acestel s. biserică două steguri mari foarte frumoase. Dumnezeu să le lungescă firul vieții, ca să mai potă face mult bine biserică! Petromani la 15 April 1901. *Mihail C. Jivanca*, adm. parochial.

Serbătorile Învierii Domnului Christos s'au celebrat cu tătă pompa. În ziua primă Escel. Sa Mitropolitul a pontificat tôte serviciile dumnezeesti, încunjurat de numărôsă asistință și la sf. liturgie a spus predica festivă. A cântat cu multă precisiune și frumuseță corul mixt a profes. Murășan, care a răpit pe credincioși prin plinele de pietate cântări. Tot în ziua primă a fost pranz la curtea mitropolitană, invitată fiind tôte preoțimea gremială: canonicii, profesorii și funcționarii gremiali. A doua zi Mitropolitul a servit la biserică parochială, ținend canonicul Dr. Vasile Hossu o prea frumoasă

predică despre înviere. Plôfa din ziua primă de sfințele Pasci a conturbat puțin aceste ceremonii mărete, altcum totul a fost înălțator de inimă.

„Inocențiu Klain“ la Academia română. Se scie, că distinsul nostru canonic mitrop. dl. Dr. Aug. Bunea, a presintat scrierea sa la concursul Academiei, pentru premiul Eliade-Rădulescu de 5000. lei. Despre succesul obținut cu acest prilej, cetim în „Familia“ următoarele: „Dl. Gr. G. Tocilescu, raportorul comisiunii de 9. arată, că la acest premiu, au intrat 15 lucrări. În comisiune au intrunit majoritate: dl. Rădulescu-Niger, cu volumul IV din „Rustice“, autorul romanului „Străin în țara lui“, avend unanimitate de 6. voturi; de împrennă cu dl. dr. Augustin Bunea, pentru scrierea sa „Episcopul Ioan Inocențiu Klain“ (6 voturi pentru, 1 contra.) Se credea în ședința plenară, că se va decerne premiul dlui Bunea, a căru lucrare dl. Gr. G. Tocilescu a presintat-o cu un raport elogios, scris cu multă căldură. În momentul din urmă înse, prin grațul dlui A. D. Xenopol, la care a reflectat dl. Vinc. Babeș, s'a format un alt curent. Astfel la a doua votare dl. Rădulescu-Niger, intrunind majoritate de două treimi, premiul i-s'a decernat“. Cetitorii nostri vor aprecia acest mare succes, ce l'a avut dl. Bunea, cu scrierea sa, am dori înse un singur lucru, să cunoșcem motivele invocate de dl. Xenopol, ridicand un roman peste o istorie.

De la „Asociațiune“. A treia zi de Pasci s'au intrunit la Sibiu membrii secții istorice a Asociațiunii; au fost de față dñii: Iosif Sterea-Suluț, Dr. Augustin Bunea și prof. Vasile Goldiș. Între altele s'a primit propunerea dlui canonic Dr. Bunea, de a se tipări pe spesele Asociațiunii numărătorea poporațiunii din Ardeal, făcută pe timpul împărătesei Maria Teresia. Documentele respective se află în archiva consistorială, și publicațiunea se va face sub îngrijirea dlui canonic. De asemenea s'a mai decis adunarea materialului trebuincios pentru edarea unui lexicon al numelor de localități românesce din Ardeal și Ungaria. Cu conducerea acestei lucrări a fost încredințat dl. prof. Goldiș.

Școlastic. Despărțemintul Reghin al reuniunii învățătorilor archidieceșani, își va ține adunarea generală de primăvară la 4. Maiu n. în comuna Căcuciu.

Mulțamită publică. Ne luăm voe a aduce cele mai sincere mulțumite onorabililor direcțiunii și stimabililor acționarii ai Institutului de credit și economii „Auraria“ din Abrud, pentru ajutorul de 50 cor.; „Racoțana“ din Șeica mare pentru 10 cor.; „Arieșana“ din Turda pentru 5 cor. cum și dlui Nicolae Racoța, medic în Șeica mare pentru 10 cor., dăruite fondului de 20 bani, creat de Reuniunea noastră, cu scop de a acuirea un local cu eventuală hală de vëndare pe sama meseriașilor români din Sibiu. Sibiu 3/16 Aprilie 1901 Comitetul Reuniunii școlailor români din Sibiu. *Vict. Tordășian* president. *Ioan Apolzan* notar.

Necrolog. Din Caransebeș se anunță morțea locotenentului-mareșal campestru *Teodor cav. de Seracin*. S'a născut în comuna Rueni la 1836 din părinți grănițeri. La 1854 a absolvat cu succes strălucit Academia militară din Wiener-Neustadt, și apoi după ce a servit 7 ani la trupă în 1861, a intrat în școala de răsboi, pe care a absolvat-o cu deosebit succes. La 1864 ie parte la răsboiul contra Danemarcei, la 1866 contra Germaniei, la 1876 la ocuparea Bosniei și Hertegovinei, pretutindenea, făcend escelente servicii, și fiind decorat și înaintat. La 1888 a fost numit general-maor și la 1893, loc. mareșal-campestru. La 1894 se retrage din armată în viața privată. Seracin a fost înmormintat în ziua Sf. Învieri, cu el se stinge și ultimul român, ajuns la celea mai înalte grade în armată.

În veci amintirea lui!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Mama sfintului Augustin.

(Continuare.)

XV.

Sfânta Monică mîre de bucuriă vîdîndu-și fiul întors.

— 387. —

Putin înainte de plecare, sa-și pîte chiar cînd erau pe drum, — nesciindu-se cu siguranță ziua, în care Augustin și mamă-sa au pîrîsit Milanul, — Monica avu un estas, care arîta tot mai mult tînta, spre care tindeau cugetele ei. Era ziua sfîntului Ciprian. ¹⁾ Ea porni de diminețî la s. cuminecîtură și ca tot de una, se reîntîrse acasă, reculîsă și adîncitî în cugete. Pîte cî recunoștința arîndî îi revoca în memoriă nopțea anului 384, pe care a petrecut-o, cu trei ani mai înainte, în capela sfîntului Ciprian și acîsta suvenire îi umpli sufletul de bucuriă. Ori și cum ar fi fost, ea își pîrn dintr'odatî ca și ridicatî de pe pîmînt și ca scîsî din mințî începî a striga: „Sî sburîm la ceriî, sî sburîm la ceriî!“ Toți o priviau mirați, cîci mișcîrile-i lui nu corîspundeau naturii sale blînde.

Augustin, Adeodat și Alipin grîbirî numai de cît la ea; la întrebîrile lor înse nu rîspunse nimic. Pe fațî i-se putea vedî strîlucînd o bucuriă cerîscî și nu putî rîspunde, de cît cu cuvîntele Psalmistului: „Inima mea și trupul meu s'au bucurat de Dumnezeu cel viî.“ ²⁾

De atuncî nu s'a mai putut despîrți de acîsta ideî cerîscî. Nu dorî cî înainte de aceea ea n'ar fi desprețuit lumea acîsta și n'ar fi avut ca toți sîntii, un dor ferbinte dupî patria cerîscî; ci ca ea sî pîrîsîscî lumea înainte de întîrcîrea lui Augustin, sî-și lase fiul în lumea pîcîtoșî, în întunec și pericol, ér ea sî mîrgî la bucuriă și rîpaus în ceriî, o așî ideî nici cînd nu i-a trecut prin mințî. Chiar de i-ar fi și venit în mințî vre odatî, o atare ideî, i-s'ar fi opus din reșputeri. Ea voia sî întîrcî pe Augustin și pînî la îndeplinirea acestui propus alte cugete nu mai puteau avî loc în sufletul ei. Și acuma numai pentru aceea a ajuns la putere în sufletul ei acîsta cugetare, cîci fiul sîu întors și blînd nu mai avea lipsî de scutul mamei. Necontenit vorbia numai despre ceriî, îi privia cu o sete ferbinte; și pe cum dorul de patriî torturîzî pe cel esilat, astfel o tortura și pe ea dorul dupî patria cerîscî.

Cîlîtoria nu i-a înterupt aceste cugete, ci din contrî i-le-a mai mîrit, ridicîndu-i sufletul de la contemplarea nestîtorniciei lucrurilor pîmîntesci la un dor din ce în ce mai viî dupî o locuințî statornicî. Liniștitî, unitî și împîcatî cu Dumnezeu, ocupatî fiind numai cu eternitatea i-se pîrea cî se îndrîptî spre Africa, în realitate înse ea tindea spre ceriî.

Dacî cîlîtoria n'a conturbat pe sfînta Monica în contemplîrile sale, nu l'a împedat aceea nici pe fiul ei în rugîciunile și studiile sale. Dupî întîrcîrea sa Augustin și-a împîrțit tot timpul în două pîrți. O parte a destinat-o rugîciunilor, recitîrî psalmilor, cetirei s. Scripturii, cu un cuvînt vieții intime cu Dumnezeu, care e singura și adevîratî fericire și pace pe pîmînt. Cealaltî parte a consacrat-o celor mai adînci

cercetîrî filosofice și teologice. Abia și-a terminat în Milan tractatul în contra Manicheilor și deja avea de gînd sî scrie un tractat despre religione; avîndu-se cu cugetul în sferele cele mai înalte. Începu a-și îndrepta privirile adîncî asupra misteriorilor Prea Sfîntei Treimi și Întrupîrî Mîntuitorului; chiar și în decursul cîlîtoriei lucrî.

Împreună cu mamă-sa a pregîtit el planul acelei vieții comune, simple, seriîse, retrase și ascunse în Dumnezeu, ce o au încercat cu destul succes în *Cassiacum* și pe care se hotîrîse a nu o mai pîrîsi. Spre scopul acîsta ajungînd s. Monică cu Augustin în *Pisa* s'au abîtat puțin din cale, ca sî cerceteze ceva, ce tare le atrîgea pietatea. Pîdurile umbrîse și dese ale Apeninilor dederî asil piilor eremiți, cari au renoit aici minuoile deserturilor *Thebaidei*. Înainte de a pîrîsi Milanul ei vizitarî pe cîlugîrî și feciîrele, cari erau sub conducîrea sfîntului Ambrosiî, ca convorbirea cu acîstia, pe cum și blîndețî lor, sî le verse mai mare luminî asupra vieții, ce se pregîtia a o începe. Au voit deci sî vedî și pe acești eremiți și sî vorbîscî cu ei. Durere, cî ne lipsesc amînunte despre acîsta escursiune. Cîci și acest fapt e dintre acelea despre cari Augustin scrie: „Multe le las, cîci mî grîbesc forte; primesc înse, o Dumnezeu meu, mîrturisirea și mulțîmita mea, deși le fac în tîcere.“ ¹⁾

Nu ne mai întîlnim cu cîlîtorii nostri, de cît în *Civita-Vecchia*. Tradițiunea ni-a pîstrat suvenirul unei întîmplîrî miraculoșe, ce s'a petrecut aici și care confirmî ceea ce am zis mai sus, despre cercetîrile filosofice și teologice, cîrora s'a fost dedicat Augustin în decursul acelei cîlîtoriei. Cîlîtoria cum se făcea atuncî prin Italia, lîsa desule ore libere cîlîtorilor. Era chiar într'o orî de acelea; Augustin se pîreumbla în sus și în jos pe țîrmurul mîrii în *Civita-Vecchia*. Înceca cu ore-și care cîtezanțî sî pîtrîndî misterul Prea Sfîntei Treimi. Fîrî de veste înse el zîri un copilîș drîgîlaș, care și-a fost fîcut o gropițî în pîmînt și aducînd apî din mare cu o scoicî o turna în ea. Augustin stî pe loc, cautî la copil și-l întrebî cu un suris binevoitor, crede el cî o sî pîtî duce tîtî apa oceanului în gropițî sa. „Șî pentru ce nu? — rîspunse pruncul cu o serioșitate pîcutî „mai ușor s'ar putî îndeplini acîsta, de cît ca mințea ta sî cuprîndî oceanul nemîrgînit al Sfîntei Treimi.“ Șî azi se mai vede pe țîrmul mîrii locul, unde s'a petrecut acîsta scenî pîcutî și unde încî în timpurile cele mai vechi s'a ridicat o bisericî în onîrea sfîntului Augustin.

Din *Civita-Vecchia* cîlîtorii nostri au mers la Roma. Ar fi putut ei ore în momentul, cînd aveau sî pîrîsîscî pentru tot de una Italia, sî nu ducî la mormîntul ss. *Petru și Paul*, Augustin bucurîa renascîrî sale în credințî, ér Monica fericirea sa pentru fiul reafîtat? Fîind cî ei se tot cugetau la viețî cîlugîrîscî, și ca sî vadî și unele esemple au fîcut o cîlîtorie pînî la strîmtorile munților Apenini, ore Roma nu ar fi putut arîta eviaviei lor mînăștirile sale, acele celule ale cîlugîrîilor și feciîrelor, al cîror numîr, viețî nepîtatî și frumșetî atî de mult o a preamîrî'o Augustin mai tîrziî? Cîlîtorii nostri întarî deci în Roma. Despre acîsta nu ne putem îndoii. Înse amînîțî de Iérna, ce se apropia, și a cîrei primî neanî vîduserî deja pe Apenini, n'au putut rîmînî aici, de cît cîte-va zile. Monica și de altcum era forte îngrijoratî de peptul slîbuț al fiului sîu. Se grîbia deci sî ajungî la *Ostia*, unde spera, cî va afla vre-o naiî, care sî-i trecî în Africa.

În *Ostia* trebuia sî aștepte cîte-va zile; în timpul acîsta avu Monica al doilea estas, care ce e drept n'a fost așî de pîternic ca cel amîntit mai sus, dar i-a rîpit sufletul în sfere și mai înalte.

Ea ședea la o ferîstrî, de unde putea privi țîrmurul mîrii. Era una din acele sîrî de tîmnî, cari nicîrî nu sînt așî de pîcute, ca în Italia. Sîrele, ce se pleca spre apus își trimitea ultimele raze aurii peste vasta și scîlîpicioșî singuritate a mîrii. Augustin ședea lîngî Monica ca sî guste și el frumșetî acelei priveliște. Linișțea sîrii, frumșetî cerului, estensiunea nemîrgînitî a mîrii și acel nemîrgînit, și mai sublim, ce le umplea inimile, pacea și linișțea sufletelor lor și mai profundî, de cît linișțea ce-i încunjura; tîte aceștea le înlîțîrî inimile și aduserî pe buzele lor o conversațiune de acelea, cari nu mai sînt din lumea acîsta.

„Fîind singurî la ferîstrî“ — zice Augustin — „convîrsam cu nespîșî pîcere; uțînd trecutul, cîutam numai în viitorî și ajunserîm a ne întreba cum va sî fie viațî de veci, fericirea sfîntilor, acea fericire, pe care ochiî de om n'a vîduț'o, și urechiî de om n'a auđiț'o, și în inima omului n'a strîbîtat. Noi oftîm din adîncul inimei dupî apa misterioșî a isvorului vieții, care e la tine, cu Dumnezeu meu, ca stropiți și întîrîți acea apî dupî priceperea nîstrî sî putem cugeta oreși cum și despre aceste lucruri sublime.“

„Șî cînd ajunse în urmî vorba acolo, cî ori ce pîcere sensualî, nu numai cî nu e demnî a fi comparatî, dar nici amîntitî fațî de pîcerile vieții venitorî, înlîțîndu-ne cu un zel mai ferbinte cîtrî viațî acîsta, percuserîm cu mințea în pripî tîte lucrurile aceștea trecîtoare, chiar și ceriî de unde luceșî asupra pîmîntului sîrele, luna și stelele. Ne avîntarîm și mai mai sus, contemplînd, apretînd și admirînd fîpturile tale. Ne-am ocupat și cu propria-ne rațiune, dar am mers și mai de parte, ca sî dîm în urmî de acea regiune, unde e viațî adevîratî, abundantî, veclnicî, unde în etern saturî poporul tîu Israil cu nutremîntul dreptîții și unde însîși *Împîlepciunea* e viațî, prin care au fost, sînt și vor fi tîte. Șî cînd vorbiam despre acea regiune și o doriam aprîpe cî o am ajuns cu palpitarea inimei nîstre.“ ¹⁾

S. Monică și Augustin se ridicî pe aripile iubirei lor pînî la tronul divin și îl atîng cu un sbor mîiestos: étî ceea ce numim noi *estas*. Cît timp vor fi petrecut în starea acîsta? De sigur cî nici ei nu ni-ar fi putut spune. Cîci în *estas*, cînd sînt suspendate tîte facultîțile, sufletul fericit nu mai mîsurî timpul. De ar fi durat chiar un secol acîsta stare, sufletului totuși nu i-s'ar fi pîrut de cît ca un fulger, ca o cortinî, ce se ridicî pe un moment și în datî cade érî-și. Dintr'o atare stare omul se trezeșce numai oftînd. „Am suspînat, lîsîndu-ne acolo prinse dorințele fragede ale sufletului nostru, și ne-am reîntors acolo, unde rezunî șgomotul nostru propriî și unde cuvîntul are și început și capî.“ ²⁾

(Va urma.)

¹⁾ 16 Septembrie.

²⁾ Psalm. 83. v. 2.

¹⁾ Confess. I. XI. c. 8.

¹⁾ Confess. I. c. 10.

²⁾ Tot acolo.

MATER DOLOROSA

de Carl May.

◆◆◆
(Continuare.)

Aci nu mai era nimic de făcut și de sperat. Am ramas avisat numai la mine și la Halef și ast fel mă depărtați érași repede. Venirea mea, nu numai că n'a folosit nimic, ci a agravat încă lucrul, pentru că era de crezut, că Jussuf Ali și femeea sa vor face numai prostii. Alergai cât putui mai iute, ougetându-mă mereu, pe ce cale ași putea aduce mântuire. În graba cea mare nu mai băgai de samă, că m'am prăvălit de mai multe ori și că mi-am spintecat veșmintele și mi-am sgăriat pielea. Ajuns la rîu, mi-am băgat mai întâiu capul în apă, pentru că ochii-mi ardeau ca focul — — focul, ah, aceasta era cuvîntul mântuitor! Da, numai priu foc putea fi scăpat Hussein Isa, și eu aveam în buzunar o scutulă de chibrite.

În timpul când treceam prin apă, resună la Mahmalli un chiot de bucurie. Ați prins ore pe părintii lui Hussein Isa? Alergai mai departe și în curînd auzii o lătrătură vehementă de câni. Acum pôte că totul era pierdut! De ore ce inimi au descoperit pe cei doi, ei credeau, că în apropiere se află încă și alți mir-Jussufi și prin urmare s'au grăbit a da drumul la câni lor. Dacă acestia descopereau pe Halef! Și eu trebuia să merg sus, și n'aveam la mine numai cuțitul meu! Depindea de la aceea, câți câni erau; cu unul sau cu doi speram, că voiți isprăvi și fără glonț. Să înțelege, că de o cam dată pușcături trebuiau evitate, pentru ca acele ar fi tradat prea de timpuriu prezența noastră.

Tote aceste gânduri îmi trecură prin cap, în timp ce așteam la deal cu graba cea mai mare. Lătrătura încetă; aceasta mă liniști într-o cât-va. În sfîrșit am ajuns la abanos.

— Halef, ești încă sus?

— Da. Vorbesce mai încet, să nu te simțescă câni, și urcă-te iute sus!

În câte-va secunde eram lângă ei.

— E târziu, sihdi! — zise el. — Privesce colo!

Corpul îmi fu pătruns de o spaimă, cum n'am mai simțit nici odată. Hussein Isa atrîna pe cruce, ér părintii săi erau legați de-desupt, de trunchiul acesteia.

— Să fie ore mort? — întrebă Halef.

— El atrîna deja de un sfert de ceas. În dată după aceea părintii săi strigară, să fie lăsați în lăuntru.

— Nebunii! Cu ce a fost legat?

— Cu curele.

— L'au împuns?

— Nu.

— Atunci în mai puțin de o zi nu pôte muri. Mir-Jussufi n'au voit să-mi ajute; dar, iubite Halef, noi doi îi vom mântui pe toți trei. Cum stăm cu câni? Câni sint și unde se află ei acum?

— Sint trei câni. Ei au fost sloboziți afară, în dată după sosirea părintilor. Au lătrat puțin; după aceea încetară și începură a alergera unul câte unul în jurul îngrăditurii, fără ca să mă afle. Au nasuri rele.

— Nasurile lor sint bune, după ce mai întâiu li-s'a arătat urma. Ascultă!

De o dată un căne singuratic alergeră pe de-desubtul nostru; ei erau dresați a nu se ținea la olaltă și aceasta mă imbucura.

— Acum ascultă planul meu! — continua el. — Înainte de toate trebuie delăturați câni. Ne coborîm jos; a pușca nu ne este permis. Tu te așezi dinapoia mea; eu îl apuc pe fie care, cât ce se apropie, îl țin în loc și tu îl înfigi cuțitul în inimă.

— Nu, effendi, nu! Își vor rupe gâtulejul!

— N'avea grijă pentru mine! Ei nu-mi vor face nimic. De ași pôte numai vedé cu amîndoi ochii! După ce câni vor fi morți, începem lucrul, și încă cu ajutorul focului. Aprindem îngrăditura cea uscată, și încă chiar de partea acesta, ca să atragem atențiunea de la cealaltă parte, unde atrîna Hussein Isa.

— Ei îi vor ucide, înainte de a alergera în cöce!

— Asta voiți împedeca-o cu pușca mea.

— Dacă te afli de partea asta?

— Eu sint din colo. În gaura tăiată de noi. Pentru ca toate să se potrivescă și focul să se încingă în momentul potrivit, eu trebuie să merg din colo, ér tu rămâi aci. Vei îngriji, ca să aiți uscături la îndemână și în dată ce vei auzi o lătrătură triplă de șacal, le vei aprinde și vei avé de grijă, ca focul să se lătescă mai de parte și să nu pötä fi stîns, apoi vei fugi repede la mine.

— Voiți face mai multe focuri — trei — patru — cinci.

— Aci ai chibrite. Și acum vină!

Ne coborîm. Mi-am desbrăcat rocul, l'am resucit dealungul și mi-am învelit cu el grumazii. Halef își scöse cuțitul. Puțin după aceea, la stînga noastră auzirăm un sfornăit.

— Bagă de samă — vine unul, — zisei lui Halef, carele, tremurând pentru mine, se postă din dărătul meu.

Focurile ce ardeau în interiorul îngrăditurii, imprăștiară totuși ceva lumină și în a față, unde ne aflam noi, așa că era cu puțință să recunoscem câni cel mari. Sforănitul se apropia repede; cănele alergera în galop, mă zări, și oprindu-se un moment, sări către grumazii mei. În același moment mi-am desfăcut bratele, m'am plecat înainte, ca să nu mă doboré, și, chiar când se pregătia să mă musce, l'am prins de gât. Dinții săi deteră de rocul resucit și nu mă putu răni; eu inuse l-am apăsat gâtul și capul de peptul meu, așa, că nu mai putea răsufli, și corpul îi atrîna la vale.

— Străpunge-l acum, Halef!

Acesta înfipse de cinci ori cuțitul în peptul cănelui; apoi l'am lăsat să cadă. Nu se mai mișca.

— Hamdullilah, a succes! — suspină Halef ușurat. Asta n'ashi fi fiinut'o cu puțință, sihdi! Dacă cel alaltii — — —

— Tac! — l'am întrerupt. — Érași vine unul, de astă dată inuse de la drépta.

Ne întorserăm în direcțiunea acesta. Al doilea căne sosi. Cu acesta încă isprăvirăm în același mod. Târziu numai sosi și al treilea, ultimul căne, care de asemenea fu ucis. Acum ajutorul lui Halef să adune material uscat pentru foc, apoi îmi luai pușca și alergai de partea cealaltă a închizăturii. Sosind aci, mă virii în gaura făcută de noi mai înainte. Ast fel aveam înaintea ochilor mei întrégă scena resignirei.

Isa, carele avea să devină un lucéfer al Islamului, acum atrîna de cruce, dar nu pironit cu cuie, ca Mântuitorul, ci legat cu curele. Cu toate acestea, fața lui era schimonosită de durere. Părintii săi erau legați de trunchiul stejarului într'un mod așa de rafinat, că toți trei erau cu fețele unul către altul. Părintilor li-se lăsară mâinile libere, ca ei să se pötä atinge, dar să nu-și pötä ajuta.

Într'aceea mulți dintre curți s'au săturat să-și mai privescă și se depărta de acolo; cei alaltii formară în fața crucii un semicerc și se desfătau de chinurile celor legați.

Acestia nu erau nici de cum liniștiți; ei își spuneau unul altuia cuvinte de mângăiere și speranță, pe cari privitorii le critisau în mod batjocoritor.

— Fi cu răbdare! — se ruga mama de fiu. — El vine de bună samă; a promis, că te va mântui. Tu îl cunosci. Ce promite el, aceea o și implinesce.

(Va urma.)

Bibliografie.

A anărut:

„Convorbiri Literare“, Nr. 4., Anul 35/1901. cu următorul cuprins:

G. Murnu, Homer: Iliada, Cântul IV. — Sextil Pușcariu, Primăvară (poesie.) — Dr. N. Leon, Câte va observațiunile asupra medicinei poporului român. — N. Iorga, Relațiile Moldovei cu Polonia după documente noue. — I. Bogdan, Un document de la Alexandru cel Bun din 1403. — C. Lit-zica, Din domnia lui Mircea Vodă. — N. Iorga, Comunicări mărunte.

Dicționar Mitologic, conținător de diferite numiri de persoane și lucruri din vechia mitologie greacă și latină, pentru usul școlar și privat de Gavril Pop. canonic. Fasc. I. Blaș 1901 prețul 40 fil. Sub acest titlu, ze-losul canonic mitrop. Gavr. Pop, a început să publice o folositoare scriere pentru tinerimea școlară mai ales, cum și pentru cei ce le place să se ocupe cu poetica mitologie vechie. Broșura I. începe cu Abaris și merge până la Deucalion, se estinde pe 80. pag. tipar garmond, și prețul de 40 fil. e cât se pôte de ieftin. Recomandăm această scriere cetitorilor nostri.

Viața și operele lui Andrei Murăgan. Studiū istorico-literar de Dr. Ioan Rațiu, profesor. Blaș 1900. Tipografia Seminarului arhidiececesan. Pag. 182. Prețul 2 cor.

Posta „Unirii“.

M. o. n. V. P. în H. Ne-ar păre forte bine, când ne-ați scrie și sciri mai scurte din părțile acelea. Salutări cordiale.

Alfius. „Idila“ rămâne până mai târziu. Mulțumită, pentru toate. La revedere.

Preaon. L. L. în C. m. Am predat-o destinațiunii.

Editor și redactor răspundător:

Aurel C. Domșa.

Inserate.

Nr. 36.

(9) 1—3

Edict de licitare minuendă.

Prin aceste se aduce la cunoștința celor interesați, cum că Duminecă în 5 Maiu a. c. se va da în întreprindere pe cale de licitațiune publică minuendă, edificarea bisericii celei noue în parochia Nepos la 11 ore a. m. în localitatea școlii confesionale din loc.

Prețul de licitare este satorit 66.667 cor. 34 fileri. Licitanții vor avé să depună vadiu legal. Planul și condițiunile de spese staū espuse spre studiere în cancelaria parochială din Nepos în orele oficiöse.

Nepos, 11 April 1901.

În numele senatului bisericesc gr. cat.

Președintele:

Notariul:

Georgiu Moldovan. Andron Petri.
preot gr. cat.

Miron Bota
curator primar.

Dionisiu Istrate
membru în sen. bis.

Christoph-Lack

GRAUFARBIG, REIN.

SOFORT TROCKNEND

Christoph-Lack fără miros și se uscă repentin.

DER ECHE

DAUERHAFT, GERUCHLOS

Christoph-Lack fără miros și se uscă repentin.

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN

Cu veritabilul Christoph-Lack se pot vopsi (colora) pardimentele caselor, fără de a se intrerupe folosirea acestora, fiind că nu are mirosul cel neplăcut cum și uscarea târzie și scorbosă, ce o au vopselele și lacul de olei. A fără de acestea modul întrebunătăririi lui e de tot simplu, în cât îl poți face în cine.

(7) 2-15

Depozite în: Sibiu: Franz Jahn Söhne. Blaj: Ludovic Schuller.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Pastilele—Hämatine
ale apotecarului A. Thierry,

sînt cel mai sigur și veritabil mijloc nutritor și sangifer, contra anemiei, lipsei de sânge și morburilor consecutive. Pastilele acestea ușor de mistuit au să înlocuiască vinurile feruginoase, cari irită nervii stomacali și au un efect amețitor. Fie care cutie va purta subscrierea fabricantului și costă după anticiparea prețului, 4 corone, spedată franco. Adresa:

Apotheker

A. Thierry's Balsam-Fabrik

in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Comunicarea trenurilor

prin gara Küküllőszög (Blaj)

(valabil din 1 Octobře 1900).

cătră	gara		de la
	Teuș — Tövis		
226	persone	persone	102
1258	mixt	mixt	226
735	accelerat	accelerat	904
	Copșa — Kis-Kapus		
107	persone	persone	221
228	mixt	mixt	1266
905	accelerat	accelerat	734
	Sóvárád		
325	mixt	mixt	1028
248			650

La esposițiunea milenară din Budapesta de la 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoria de clopote și de metal a lui
Antoniou Novotny

(84) 21-52

în Timișoara-Fabrie

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nouă a clopotelor stricate, mai de parte spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provădute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întorče cu ușurință în ori ce parte, în dată ce clopotele sînt bătute de o

lature prin ceea ce sînt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

clopotele patentate găurite

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari au un ton intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechi, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg, făcut după sistemul vechi. Mai de parte se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toče de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află tot de una în magazin.

Preț-curanturi ilustrate se trimit la cerere grătit și franco.

Indispensabil și neîntrecut, de un efect sigur.

Marfă universală, export în tôte țările.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, S. W.

Cea mai bună medicină de casă, cea mai căutată, sigură și până acum necunoscută este

Balsamul Apotecarului A. Thierry,

Căutat în tótă lumea pentru efectul sigur Contra tuturor bolilor interne, de piept, plumăni, stomac și ficat. Folosit ca mijloc estern, este cel mai renumit

remediū de tămăduire a ranelor.

Veritabil numal cu marca de apărare verde, autentic registrată în tôte statele și provădută cu capsula de metal, ce poartă inscripția: **Allein echt.** — Producție anuală 6 milioane borcane. — 12 borcane mici s'au 6 mari duble, spedate franco 4 corone. — Un borean de probă cu instrucțiune și cu sumarul tuturor depozitelor din lume 1 coronă 40 filer. — Se expedeză numal pe lângă trimiterea anticipativă a prețului.

UNSÓREA-CENTIFOLIE A LUI A. THIERRY

(numită făcătore de minuni), de o putere și efect miraculos. Face ori ce operație superfluă. Cu această unsóre s-a vindecat un os-scarabeu, ivit înainte de aceea cu 14 ani și declarat incurabil, bóla de óse și în timpul din urmă un morb gangrenos, greu și vechi de 22 ani, numit **rac.** Are un efect antiseptic și repede la alinarea durerilor; răcorește și vindecă ori ce fel de rane și arsuri. Înmoie și curată tôte ranele provădute prin impunșetur. O dosă spedată franco costă 1 coronă 80 filer după primirea prețului. La comande mai mari scădămint.

Producție anuală 100.000 dose.

Pot pune la dispozițiune un archiv întreg de atestate originale din tótă lumea. Imitațiile să pot încunjura urmărind cu atențiune fie care borcan, care poartă inscripția: **Apotheke zum Schutzensel des A. Thierry.** Cel cari n-au deposit la îndemână, să se ferescă de falsificări sau fabricate străine, și se comande direct, adresându-se la:

Apotheker

A. Thierry's Fabrik in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

(Lieferant des österr. k. k. Staatsbeamten-Verbandes.)
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

(33) 22-25